

סירוב לבדיקת שכרות ואלכוהול

כחלק מהמאבק בתאונות הדרכים ומניעת קורבנות שווא בחר המחוקק להחמיר במיוחד עם מי שנחשד בעבירה של נהיגה בשכרות. פקודת התעבורה קובעת כי נהג רכב המסרב לתת דגימה של אוויר הנשוף מפיו, בדיקת דם או בדיקת שתן, על פי דרישת שוטר, רואים אותו כמי שעבר עבירה של נהיגה בשכרות שדינה יכול להגיע למאסר מאחורי סורג וברית, שלילה בפועל מלנהוג לתקופה שלא תפחת משנתיים ימים וקנס כספי גבוה. במידה ונתפסתם בחשד לנהיגה בשכרות וזומנתם לתת את הדין בפני בית המשפט, עו"ד אסף דוק מסביר במאמר שלפניכם על יסודות עבירת השכרות, תוצאות סירובכם לבדיקת השכרות וכן על האפשרויות העומדות לפניכם כעת.

סירוב לבדיקת שכרות ואלכוהול

במהלך השנים האחרונות המודעות לסכנה שבנהיגה תחת השפעת אלכוהול נמצא בשיאה. בהתאם לכך נערכים מבצעים משטרתיים רחבי הקף שמטרתם לאתר נהגים שנוהגים תחת השפעת אלכוהול. על מנת לבסס כתב אישום בגין עבירה זו יכולים השוטרים לנקוט בשלוש דרכים עיקריות להלן:

- **בדיקת ינשוף** - בדיקה שבה הנהג צריך לנשוף לתוך מכשיר הינשוף וריכוז האלכוהול בדמו מחושב לפי כמות האלכוהול בליטר אוויר.
- **בדיקת דם** - בדיקה שמבצע רופא על מנת להעריך את כמות האלכוהול בדם, מבוצעת במקרים בהם לא ניתן לבצע את בדיקת הינשוף.
- **מבחן מאפיינים** - מבחן לא מדעי שבו נדרש הנהג ללכת בקו ישר, להצמיד את אצבעות ידיו בעיניים עצומות, לעמוד על רגל אחת ועוד.

כל אחת מהבדיקות שהוזכרו לעיל יכולה להביא לביסוס של כתב אישום ולהוביל להרשעה בגין נהיגה בשכרות.

סמכות המשטרה לעכב נהגים ולבצע בדיקת שכרות

שוטר ראשי לבצע בדיקה לגילוי שכרות גם ללא חשד סביר להיות הנהג שיכור, וכן גם כאשר לא בוצעה כל עבירת תעבורה מצידו, ואולם משך העיכוב במצב זה לא יעלה על חצי שעה.

כאשר שוטר חושד כי נהג מסויים נוהג בזמן שכרות הוא ראשי לעכבו למשך עד 3 שעות, לעכב את רכבו וכן לערוך בו חיפוש לצורך איתור ראיות הקשורות לעבירת השכרות.

הניסיונות שעולים ביוקר

ישנם נהגים רבים שמסרבים לעבור את הבדיקות השונות כיוון שהם מאמינים שכך יוכלו להתחמק מעונש במקרה הטוב ובמקרה הרע יוטל עליהם עונש מופחת. לרוע מזלם, לא זו בלבד שמדובר על טעות מרה אלא שברוב המקרים הסירוב לביצוע הבדיקה יכול להוביל לכך שהעונש שיוטל עליהם יהיה כבד יותר בצורה משמעותית מהעונש שהיה מוטל עליהם לו היו מסכימים לעבור את הבדיקה, גם במידה והיה נמצא בה כי נהגו בגילופין.

שימו לב, לפי סעיף 64ד (א) לפקודת התעבורה נהג שיסרב לעבור את הבדיקה ייחשב כנהג שנהג בשכרות לכל דבר ולפי סעיף 169ו (א) בית המשפט יהיה ראשי להורות על שלילת רישונו לשנתיים. כמו כן לפי החוק הנהוג במדינת ישראל במידה והממונה על הרכב או הנהג ברכב יסרבו לבדיקת אלכוהול לאחר ששוטר דרש מהם לבצע ניתוח להטיל על כל אחד מהם שנת מאסר בפועל או לחילופין קנס בגובה של עשרת אלפים ₪ בנוסף לשלילת הרישיון.

מתי בכל זאת סירוב לבדיקה יכול להתקבל?

ישנם מקרים בודדים שבכל זאת יכולים להתקבל ולזכות את הנאשמים בדיון. כך למשל אם הבדיקה נכשלה כדון ייתכן מאוד והנהג ייצא בסופו של דבר זכאי. מקרה מסוג זה יכול להיות במידה והנהג סובל ממחלה כלשהי במערכת הנשימה כמו למשל נפחת הריאות ובעקבות כך לא יכול היה לנשוף כראוי למכשיר הינשוף. עם זאת, במקרים כאלו ניתן בהחלט לדרוש מהנהג לעבור בדיקת דם. במידה ובדיקת דם עלולה לסכן את בריאותו, הרי שגם אותה לא ניתן יהיה לערוך וגם אז ניתן יהיה לזכות את הנהג מכל אשמה.

מקרים אחרים מסוג זה יכולים להיות מקרים שבהם התנהגות השוטר תזכה את הנאשם. דוגמה למקרה כזה יכולה להיות למשל שוטר שלא יידע את הנהג בנוגע להשלכות של הסירוב להיבדק. לא אחת נהגים טענו לחפותם בבית המשפט על רקע העובדה שהשוטר לא הסביר להם את המשמעות המשפטית של הסירוב וטענה זו הצליחה לקבל הוכחה מאחר ואכן השוטר לא טרח לכתוב כי הסביר לנהג את ההשלכות של הסירוב לעבור בדיקה בדו"ח המשטרתי.

באילו מקרים המשטרה יכולה לדרוש מהנהג לעבור בדיקה?

בניגוד למה שרבים חושבים, הנהג לא צריך להראות שום סימן מחשיד לנהיגה תחת השפעת אלכוהול כדי שהשוטר ידרוש ממנו לעבור את הבדיקה. המשמעות היא שגם אם הנהג לא מדיף ריח של אלכוהול, גם אם עיניו לא אדומות וגם אם לא ביצע שום עבירה, עדיין זוהי זכותו של השוטר לדרוש ממנו לעבור בדיקה לגילוי אלכוהול באמצעות דגימת רוק או דגימת נשיפה. עם זאת, במידה ואין חשד סביר לשימוש באלכוהול, אסור לשוטר לדרוש מהנהג לבצע בדיקת דם שכן בדיקה זו נחשבת לבדיקה פולשנית ובהתאם לכך רק במידה ואכן קיים יסוד סביר להניח כי הנהג נמצא תחת השפעת אלכוהול, לרשותו של השוטר עומדת האפשרות לדרוש ממנו לעבור בדיקת דם.

העונש על נהיגה בשכרות

העונש על [נהיגה בשכרות](#) הוא שלילת רישיון הנהיגה של הנהג **למשך שנתיים מינימום**, למעט בנסיבות מיוחדות. במידה ומדובר **בעבירה שנייה** של נהיגה בשכרות בתוך מסגרת של שנה אחת, משך הפסילה יהיו **4 שנים לפחות**. בנוסף, במידה ומדובר בעבירה חוזרת מצד הנהג, בתי המשפט נוהגים להחמיר בענישה ולהטיל **עונשי מאסר בפועל**. אופן הנהיגה, הרשעות קודמות, כמות האלכוהול שנמצאה בדם, נזק שנגרם כתוצאה מהנהיגה בשכרות, ונסיבותיו האישיות של הנהג עשויים להשפיע על חומרת הענישה שינקוט בית המשפט כנגדו.

עבירת נהיגה בשכרות בנסיבות מסוימות יש בכוחה להביא לענישה מקלה, אך בנסיבות מחמירות בית המשפט ינקוט בענישה מחמירה במיוחד. לדוגמא: נהג אשר הביא למותו של אדם אחר כשהוא נמצא תחת השפעת אלכוהול או סמים יכול למצוא עצמו מואשם בעבירת הריגה, שדינה הוא עד 20 שנות מאסר, במקום בעבירת גרימת מוות ברשלנות שדינה הוא עד 3 שנות מאסר בלבד. בכל אופן, מרכיב הפזיזות והמודעות לתוצאה הוא זה שיקבע האם אכן מדובר בעבירת הריגה מצידו או שמא מדובר בגרימת מוות ברשלנות.

שלילה מנהלית של רישיון הנהיגה על-ידי קצין משטרה

במקרים של הזמנה לדיון בבית משפט בעקבות נהיגה בשכרות, רשאית המשטרה לשלול את רישיון הנהיגה של הנהג באופן מיידי לתקופות שונות, זאת במידה ובנהיגתו קיים חשש לסיכון הציבור. לאחר שהשוטר נטל את רישיון הנהיגה כאמור, ימסור לנהג אישור על נטילת הרישיון וזימון להופיע, בתוך 3 ימים במועד שייקבע, בפני קצין משטרה, לצורך קבלת החלטה בדבר פסילת רישיון הנהיגה למשך פרקי הזמן הבאים:

- פסילת הרישיון למשך 30 יום** - תינתן כאשר העבירה לא גרמה לתאונה עם נפגעים או נזק לרכוש.
- פסילת הרישיון למשך 60 יום** - תינתן כאשר העבירה גרמה לתאונת דרכים שבעקבותיה אדם נחבל או נגרם נזק לרכוש.
- פסילת הרישיון למשך 90 יום** - תינתן כאשר נהג עבר עבירה שהובילה לתאונת דרכים שבמהלכה נהרג אדם.

החלטה על פסילה מנהלית של רישיון הנהיגה למשך 30 יום תינתן רק אחרי שניתנה לנהג או לעו"ד מטעמו

ההזדמנות להביע את טענותיו בפני קצין משטרה. השיקולים של קצין המשטרה בעת השימוע בעניין הפסילה הם אלה: גיליון הרשעות של הנהג, וותק תעבורתי, חומרת העבירה ומידת הסיכון שגרם בנהיגתו, עניין ציבורי ונסיבות מיוחדות. במידה והנהג זומן לשימוע אך לא התייצב בו והקצין החליט על פסילת רישונו, הפסילה תחל מאותו מועד בו זומן.

ביטול פסילה מינהלית של רישיון נהיגה

מי שרישיונו נשלל על ידי קצין משטרה בדרגת מפקח ומעלה רשאי להגיש לבית משפט בקשה מנומקת מדוע נפל בצו הפסילה פגם מהפגמים הפוסלים מעשה מינהלי ומדוע יש להחזיר לו את רישיון הנהיגה. מומלץ לבצע את הליך בקשת ביטול הפסילה המנהלית באמצעות עורך דין מומחה לדיני תעבורה.

הבקשה לביטול פסילה מינהלית הינו הליך שמתקיים בבית המשפט לתעבורה באזור השיפוט בו נתפס הנהג מבצע את העבירה ובפני אותו בית המשפט אליו זומן הנהג למשפט. לבית המשפט יש סמכות לבטל את הפסילה המנהלית או לקצר את הפסילה המנהלית, וכל מקרה נדון לגופו בהתאם לחומר הראיות בתיק, נסיבותיו האישיות של הנהג, גיליון הרשעות של הנהג, וותק תעבורתי, חומרת העבירה ומידת הסיכון שגרם הנהג בנהיגתו, עניין ציבורי ועוד.

זכות היועצות בעורך דין לפני בדיקת השכרות ולפני הליך השימוע בפסילה המנהלית

בסוגיית זכות היועצות למי שנחשד בעבירת שכרות (נהיגה תחת השפעת אלכוהול או סמים), נפסק לאחרונה, על ידי בית המשפט העליון, ברע"פ 2538/11 **אבי בר נ' מדינת ישראל**, ומאוחר יותר אף ברע"פ 6084/11 **פרוקופץ נ' מדינת ישראל**, כי אין מניעה לאפשר לנהג להיוועץ טלפונית עם עורך דינו, בגדרי דקות אחדות, בזמן שהשוטרים מכינים את מכשיר הינשוף לבדיקת השכרות. יחד עם זאת, בית המשפט הדגיש כי זכות היועצות של חשוד בנהיגה בשכרות שונה מזכות היועצות של חשוד בעבירות פליליות אחרות, זאת משום שבבדיקת השכרות קיימת דחיפות לביצוע הבדיקה בהקדם אחרת הדבר עלול לפגוע בהליכי החקירה ובתוצאות הבדיקה.

במקרה שעוכבתם על-ידי שוטר תנועה בחשד לנהיגה בשכרות, עשו לעצמכם כלל ברזל והיוועצו עם עו"ד עוד בטרם בבדיקת השכרות, ואם נלקחתם לתחנת המשטרה לצורך חקירה - שמרו על זכות השתיקה עד הגעתו של **עו"ד לתעבורה** לתחנה. חקירת משטרה לאו מילתא זותרא היא. בשגרה אתם מתנהלים באופן נורמטיבי וחיים בתחושה של "לי זה לא יקרה", אולם במידה ומקרה כזה אכן קורה זכרו לשמור על זכות השתיקה ולהמתין להגעתו של עורך דין לתחנת המשטרה. נוכח חשיבותה הרבה של **החקירה המשטרית** ונוכח ההשלכות מרחיקות הלכת שעשויות להיות לה על המשך ניהול ההליך הפלילי נגדכם, חשוב להיוועץ עם עורך דין הבקיא ברזי המשפט והפסיקה טרם החקירה. למרות שאין חובה להיוועץ בעו"ד, ברור לכל כי התייעצות משפטית עוד בטרם הגעתך לחקירה במשטרה עדיפה על פני ייעוץ בדיעבד ותיקון טעויות שנעשו במהלך החקירה.

הוגש נגדך כתב אישום בגין נהיגה בשכרות בעקבות סירובך לבדיקת אלכוהול?

דיון בבית משפט לתעבורה בעבירה של נהיגה בשכרות יכול לגרור אחריו מגוון עונשים כגון: מאסר מאחורי סורג ובריח, שלילה למשך שנתיים מינימום של רישיון הנהיגה, שלילה על תנאי וקנס כספי גבוה. עורך דין המתמחה בדיני תעבורה יכול להביא לא אחת לזיכוי או להפחתה משמעותית של העונש בגין עבירת נהיגה תחת השפעת אלכוהול. לכן, אתה זקוק **לעורך דין לתעבורה** שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך בכותלי בית המשפט. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים בעבירות תעבורה מזה תקופה ארוכה ובכך שומרים על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשיעור רצונם. במידה והוגש נגדך כתב אישום בגין נהיגה בשכרות לאחר סירובך לעבור בבדיקת שכרות פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או **השאר פרטים** ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}